

Ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου ἀποτίθεται λάγνητος πλήρης ὕδατος, καὶ ἀφίεται ἐκεῖ ἡμέρας τεσσαράκοντα· διότι κοινὴ δόξα ὑπάρχει ὅτι ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἡ ψυχὴ περιφερομένη ὅπου παρεστέθη ζῶσα, πίνει ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου ἐπανερχομένη τὸ ἐσπέρας.

Πολλὰκις δύο Κρήτες, παίζοντες λύραν καὶ τραγουδοῦντες, καθήνται ἀντικρὺ ἀλλήλων καὶ διαγωνίζονται ᾄδοντες διστιχὰ εἰς τὸ ἐπάπειρον, ὡς ἐφεξῆς·

« Ἐγὼ κατέχω νὰ σοῦ πῶ ἓνα σακκὶ γεμάτο,
» νὰ κάτσης νὰ ξεπαραλῇς νὰ θρῆ κορφή τὸν πάτο. »

Κατέχω = γινώσκω, ξεπαραλῶ τὸ ἀλλαχοῦ ἐη-
λόνω.

« Πρέβαλε, χαϊδεύονη μου, ἀπὸ τὸ παραθύρι,
» νὰ μοῦ γλυκομιλήσῃς τὰ κίχκινά σου χεῖλη. »

Κοινὴ ἡ σημασία τῆς λέξεως προβάλλω· λέγουσι δὲ καὶ **πρόβαρμα** οἱ Κρήτες, τὴν ὑψηλὴν θέσιν ἀφ' ἧς γίνεταί τις ὁρατός.

« Μικρὴ, μικρὴ μου λεμονιά κι' ὀλάργυρή μου γάστρα,
» μόνο τὰ νύφη λείπεις νὰ σ' οὐρανὸς μὲ τ' ἄστρα. »

Νέφη τὰ ἀλλαχοῦ σύννεφα, καὶ λείπεις αὐτοπαθητικῶς, ἦτοι ἐχεις ἐλλειψιν.

« Ψυχὴ μὲ ὄντε σὲ θυμηθῶ κι' ὄντε σὲ λογιάσω,
» γρημῶ τὸ νοῦ μου κι' ἀνελεῖ καὶ λέ' πῶς θὰ τελειώσω. »

ὄντε = ὅταν, ἀνελεῖ = ἀναλύει, ρθίνει.

« Τὴν λαμπιράδα τῆς φωτιάς ἐρέγουμεν καὶ θώρου,
» Καὶ σίμωσα καὶ κῆρα νὰ φύγω δὲν ἐμπόρου. »

Λαμπιράδα ἡ λάμψις.

« Ἐγλώμισσις, δυνάμεις, ταῖς συντροφιαῖς ἀνέθης,
» κ' ἡ ἐμορφιά σου χάθηκε κ' ἡ νιότη κατελύθη. »

Δυνάμεις, τὸ ἀλλαχοῦ ἀδυνάτισες. Κατελύθη = ἐμαράνθη.

« Μὲ τὸν καιρὸ σχιλάζεται ἡ μάχη καὶ ἡ ζέλη.
» Βλέπεις κακοντόπαθα μὴν ἀγαπήσης ἄλλη. »

Βλέπεις, ἀντὶ βλέπεις. Κακοντόπαθα, ἦτοι τί κακὸν ἐπαθα.

« Γιὰ σίνα βραχνίζομαι γιὰ σίνα τυραννοῦμαι
» κι' ὀλημερνὲς κι' ὀλονοκτὲς γιὰ σίνα δὲν κοιμεῖμαι. »

Τὸ βραχνίζομαι λέγεται κυρίως ἐπὶ ἐρωτος.

« Ἐχω σε καὶ γειτόνισσα, ἔχω σε καὶ κοντά μου
» καὶ πάλι ξάφνου νὰ σὲ δῶ χάνω τὰ λοῖκά μου. »

Ἐξάφνου = ἐξαίφνης, λοῖκά = λογικά.

« Σὰν τὸν αἶρα τὸ θριμὸ περνᾷς ἀπὸ κοντά μου,
» Καὶ σὰν τὴν κάψα τοῦ Μαγιοῦ ἤναψες τὴν καρδιά μου. »

Ἀλλαχοῦ τὸ θριμὸς μεταχειρίζονται ἰδίως ἐπὶ τοῦ ὄξους λέγοντες « θριμὸ ξύδι. »

« Καὶ νὰ σὲ πάρω θέλω γὰρ καὶ δὲν τὸ μεταθέτω,
» καὶ μέσα 'ς τὴν ἀγκάλη σου θὰ μπαίνω καὶ θὰ θέτω. »

Μεταθέτω, ἦτοι δὲν μεταβάλλω γνώμην· θέτω δὲ τὸ ἀναπαύομαι.

« Καὶ μὲν τὰ πάθη μου πολλὰ σὰν τοῦ γιαιεῦ τὸ ἄρμα,
» Μὲ σὰν ὁ Θεὸς μου τὰ μπεςε ἥντα μπορῶ νὰ κάμω. »

Μὲν = ἐμοῦ, Μπεςε = ἐπειψε. Ἦντα = τί ἄν.

« Θαρρεῖς γιατί θὰ μ' ἀρνηθῇς θὰ πείσω ν' ἀποθάνω. »

« Ἀς εἶν' ἡ νιότη μου καλὰ κι' ἄλλη ἀγάπη κάνω. »

Τὸ θαρρῶ ἀντὶ τοῦ νομίζω καὶ ἡ νιότη (νεότης) λέγονται πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος.

Λαπνοστάτης, ὁ τόπος ὅπου ἵσταται ἡ λάγνητος.

Πυρομάχι, θέσις μαγειρεύματος παρὰ τὴν ἐστίαν.

Πασάλια (τά), ζυλάριζ ἐπιτήδειζ πρὸς ἀναμμα τοῦ πυρὸς, ἄτινα λέγομεν καὶ προσάνχυμα.

Παρσύρω, σαρῶ τὴν οἰκίαν, ἐξ οὗ καὶ παρσύρα, τὸ σάρωμα.

Ὄρθα, ὀρνιθα.

Πάτοκαν (πρότοκον), τὸ ἀλλαχοῦ φῶλι, ἦτοι τὸ ἐν τῇ φωλεᾷ τιθέμενον ὠὸν πρὸς εὐκολίαν τῆς γεννώσεως ἄλλο.

Κνήθομαι, ξέω τὴν κεφαλήν ἐγειρόμενος ἐκ τοῦ ὕπνου.

Κουρτελίζω, κροταλῶ.

Κούρταλα, κρόταλα.

Ἀναστεροῦμαι, ἐνθυμοῦμαι.

Ἐγκαψε, ἔκαμψε, καὶ

Γκάδγω, κάμπτω.

Πραγὺς, πραῦς, ἐπὶ ἀνθρώπου ἥπιον ἔχοντος τὸν χαρακτῆρα.

Σαμά καὶ σαμέ, σῆμα διακριτικὸν τῶν ζώων.

Ἡρνος, ἔρνος.

Κνισσάρι (κνίσσα), τὸ περιβάλλον τὰ ἐντόσθια λίπος.

Μανίζω, μαίνομαι.

Σπαταλῶ, σπαταλάω.

Συναλλήλως, πρὸς ἀλλήλους.

Χαράγγι, φάραγγ.

Ρυάκι, ρύαξ.

Ὁμελὸς, χωρίον ἐπίπεδον, ὁμαλόν.

Ἀπάσθενος, παρθένος. Τὸ α ἐνταῦθα ἐπιτακτικόν.

Χοχλὸς, κοχλὸς.

« Στὰ ἔρη βγαίνει ὁ κοχλὸς.

» Εἰλήσά σε κι' ὦχ, ὦχ, χὼς. »

Η ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

καὶ τὰ ὁσῶ

ΤΟΥ ΔΑΝΤΟΥ.

Ὁ Δάντης, ὡς τοῖς πλείστοις γνωστὸν, ἐγεννήθη μὲν ἐν Φλωρεντίᾳ τὴν 14 Μαΐου 1265, ἀπέθανε δὲ ἐν Ραβέννῃ τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1321, ὅπου ὁ μέχρι λατρείας τιμῶν αὐτὸν ἱππότης Guido Novello di Polenta, ἀνὴρ ἐπίσημος τῆς πόλεως ἐκείνης, ἀφοῦ διενήργησε νὰ ἀποδοθῶσι τῷ νεκρῷ αἱ ἀπαιτούμεναι τιμαὶ, ἔθηκεν αὐτὸν ἐν λιθίνῳ μνημείῳ, φαινομένῳ ἄχρι σήμερον.

Ὁ τῆς θείας κωμωδίας ποιητῆς, κατὰ τοὺς ἐπισημότερους αὐτοῦ βιογράφους, εἶχεν ἀνάστημα μέτριον, φυσιογνωμίαν σεμνοπρεπῆ καὶ πλήρη ἐκφράσεως, ὄψιν μελάγχροα, κόμην μέλαιναν, γένειον πυκνὸν καὶ βοστρυχώδες, καὶ ἔσσει μελαγχολικὸς καὶ σκεπτικὸς ἐφαίνετο. ὠμίλει μὲν σπανιώτατα καὶ βραδέως· ἀλλ' εἰς τὰς ἀπαντήσεις ἦν εἰς ἄκρον ἐμβριθὴς καὶ εὐχάριστος.

Ἡ Ἰταλία, μετὰ ἐξ ὀλοκλήρους αἰῶνας, αἰσθάνθησα ἐκυτὴν ἐλευθέρην καὶ μίαν, ἡβουλήθη (1865) νὰ ἐορτάσῃ ἐπισήμως τὴν γένεσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ποιητοῦ, τοῦ διατελέσαντος ἀκαρχίου πατριώτου ἡμᾶς δὲ καὶ σοφοῦ.

Ἐν τῇ πλατεῖᾳ οὖν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἐμελλε νὰ ἐγερθῇ τὸ ἀγάλμα τοῦ Δάντου, ἔργον ἐξοχόν τοῦ γλύπτου Ἐρρίκου Πάτζη.

Ἢδη ἀπὸ τοῦ λυκαυγοῦς ἡ νέκ πρωτεύουσα ἐκοσμεῖτο διὰ στεφάνων ἀνθοδεσμῶν καὶ περιστρωμάτων· λίαν πρωὶ καθ' ἅπαντα τὰ παράθυρα ἐκυμάτιζεν ἡ ἐθνικὴ σημαία καὶ πρὶν ἡ χροσώσῃ ὁ ἥλιος τοὺς μεγαλοπρεπεῖς τρούλλους τῶν Φλωρεντινῶν ἐκκλησιῶν, καθ' ὅλας τὰς ὁδοὺς καὶ τοὺς ἐξώστας συνεπυκνῶτο τὸ πλῆθος, πανταχόθεν συρρέον διέκην χειμάρρου.

Ἐλθόντος τοῦ Βασιλέως καὶ ἀναδάντος ἐπὶ τὸν ἀνεγερθέντα ἀπέναντι τοῦ ἀγάλματος θρόνον, τὰ παραπετάσματα τὰ καλύπτοντα τὸ ἐνδοξὸν μνημεῖον κατέπεσαν καὶ τὸ ἄγαλμα προσηγορεύθη ὑπὸ γενικῶν καὶ παρατεταμένων ἐπευφημιῶν καὶ χειροκροτημάτων.

Ἄμα δὲ ὡς ὁ τῆς Φλωρεντίας Δήμαρχος, ὁ ἀντιπροσωπεύων τοὺς συμπολίτας τοῦ Δάντε, ἐξεφώνησε περὶ τοῦ ποιητοῦ προσλαλιάν, ἐφάλη ὕμνος κατὰλληλος τοῦ μουσοδιδασκάλου Ρωμάνη, συγκινήσας πάντων ἐν γένει τὰς καρδίαις.

Μετὰ μεσημβρίαν ἐτελέσθησαν ἵππικοὶ καὶ γυμναστικοὶ ἀγῶνες, τὴν δὲ ἑσπέραν ἐφωταγωγήθη ἅπασα ἡ πόλις. Αἱ ἐορταὶ διήρκεσαν τρεῖς ὀλοκλήρους ἡμέρας· καθ' ἅπασαν τὴν ἐβδομάδα ἦσαν ἐκτεθειμένα πλεῖστα εἶδη ἐξόχου καλλονῆς τε καὶ τέχνης, κινῶντα τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν περιέργειαν.

Ἀλλ' ὁποῖα ἀπροσδόκητος σύμπτωσις! ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὰς ἐν Φλωρεντίᾳ ἐορτάς ἀνευρέθησαν ἐν Ραβέννῃ τὰ τοῦ Δάντου ὀστά.

Πάντες ἐνόμιζον ὅτι τὰ λείψανα αὐτοῦ ἀνεπαύοντο εἰς τὸν ναῖσκον τὸν οἰκοδομηθέντα ὑπὸ τοῦ Βερνάρδου Βέμβο περὶ τὸ 1543 ἔτος. Κατὰ τὴν 26 ὁμῶς Μαΐου τοῦ ἀπελθόντος ἔτους, ἐνῶ ἐκρημνίζοντο ἀρχαῖοι τινες ἐτέρου ναοῦ τοῖχοι, ὁκτώ περίπου μέτρα μακρὰν τοῦ προῤῥηθέντος, δύο κτίσται, θέντες τὰς ἀξίνας αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ τοίχου τοῦ ἐκκλησιδίου τοῦ καλουμένου Braccioforte,

καὶ συντρίβαντες τὴν ἐπιλίθωσιν παλαιᾶς τινος θύρας, ἀνακαλύπτουσι κοίλωμα, ἐν ᾧ μετ' ἐκπλήξεως ὁρῶσι μικρὸν κιβώτιον, φέρον τὸ ὄνομα Dante καὶ ἐντὸς αὐτοῦ σωρὸν ὀστέων.

Ἡ ἐκπληξὶς ἀθροίζει τοὺς κατὰ συγκυρίαν αὐτόθι διαβασίνοντας ὡς καὶ τινὰς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Δημογεροντείου· καὶ δι' αὐτῶν βεβαιούται ὅτι ἀνευρέθησαν τὰ ὀστά τοῦ μεγάλου ποιητοῦ τῆς Ἰταλίας.

Ἐτέρα ἐπιγραφὴ ἐν τῷ κιβωτίῳ ὑπάρχουσα, ἔλεγεν ὅτι τὰ ὀστά τοῦ Δάντε ἐτέθησαν αὐτόθι ὑπὸ μοναχοῦ τινος καλουμένου Ἀντωνίου Σάντη· ἀλλ' οὐδὲν πλέον.

Νένη ἀμφιβολία· περιεκάλυψεν πρὸς ὀλίγον τὴν περὶ τῶν ὀστέων διαδοθεῖσαν φήμην· μετ' οὐ πολὺ ὅμως, ὡς ἄλλη ἐκρινὴ ὁμίχλη ὑπὸ ἡλιακῶν ἀκτίνων, διασκεδάζονται· διότι κατὰ τὴν 7 Ἰουνίου ἐκπωματίσαντες τὴν λάρνακα τοῦ ἐκκλησιδίου, ἐν ᾗ ἐγινώσκατο ὅτι ὁ νεκρὸς ἐτίθη, εὗρον μικρά καὶ ὀλίγιστα ὀστά, τουτέστιν, ὅσα ἔλειπον ἐκ τῶν πρὸ μικροῦ ἐν τῷ κιβωτίῳ εὑρεθέντων. Ταῦτα ἄνδρες εἰδήμονες ἐνόησαντες, συναρμολόγησαν ἐντιλῶς τὸν σκελετὸν τοῦ ἐνδόξου ποιητοῦ καὶ οὕτως ἀπέληξε πᾶσα δυσπιστία.

Νεάπολις κατὰ Αὐγούστον 1868.

N. ΚΑΤΡΑΜΗΣ
ἀρχιμανδρίτης.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΑΣ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλ. 28. 360—394.)

Βαθμιαία εὐζωία ἕνεκα τῆς οἰκονομίας.

Καὶ ταῦτα λέγων δὲν ἐννοῶ νὰ καταδικασθῇ ὁ χειρῶναξ εἰς αἰωνίαν στερήσεις καὶ ταλαιπωρίας· ἀλλὰ καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ὁμοιάσῃ πρὸς τὸν μωρὸν ἐκείνον γεωργὸν, ὅστις ἀντὶ νὰ σπείρῃ τὸν σπόρον τὸν ὠριμμένον εἰς τροφὴν αὐτοῦ, κατασκευάζει δι' αὐτοῦ πλᾶκοῦντας καὶ μελίπηκτα.

Εἶπον νὰ οἰκονομῇ δέκα λεπτά καθ' ἑκάστην ὁ χειρῶναξ· οἱ πλεῖστοι ὅμως δύνανται νὰ οἰκονομῶσι καὶ ἀνώτερον ποσόν. Πόσοι πρὶν ἔτι φθάσωσιν εἰς ἡλικίαν εἰκοσιν ἐτῶν, δύνανται ν' ἀποταμιεύσωσι καὶ μίαν δραχμὴν καὶ πλείονας ἴσως!

Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ συμβουλὴ μου· κατ' ἀρχὰς νὰ περιορίζεται ὁ νέος χειρῶναξ εἰς τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, καθόσον ἡ ἐκ τῆς οἰκονομίας πρόσσδος, προσθετομένη εἰς τὸ καθημερινὸν κέρδος, αὐξάνει ἀναλόγως, νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς δαπάνας, σήμερον μὲν ἀγοράζων ἐπιπλα, αὔριον δὲ βελτιῶν τὴν τροφὴν καὶ τὸ ἐνδυμα, καὶ τὰ τοιαῦτα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ εὐχαρίστησις διπλα-